

РОЗВИТОК КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

І. В. МОСІЙЧУК, канд. екон. наук, доц., ст. викладач кафедри економіки, менеджменту, маркетингу та готельно-ресторанної справи
*Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна*

Слід зазначити, що однією з п'яти базових передумов успішної організації майбутнього, які були сформульовані у ході глобального дослідження, проведеного компанією IBM у 2008 р. (IBM Global CEO Study – 2008), визнана *соціальна відповідальність*. Українські компанії не залишилися осторонь цієї світової тенденції, оскільки в останні роки з боку бізнесу є чітка, свідома вимога до вивчення питання соціальної відповідальності, навіть в умовах пандемії. Топові компанії світу активно підтримують міждисциплінарні дослідження у сфері соціальної відповідальності, ініціюють дискусії щодо КСВ на рівні найавторизованіших урядових та міжурядових бізнес-форумів за участю представників бізнесу, науковців, державних службовців та інститутів громадянського суспільства.

Сьогодні Україна, як і весь світ, зіткнулася з новим викликом – пандемією гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, яка змусила значно скоригувати пріоритети державної політики, аби не допустити поширення захворювання та врятувати життя людей. Пандемічна криза торкнулася майже всіх сфер бізнесу, особливо малого та середнього [3]. Порівнюючи діяльність у сфері КСВ зарубіжних компаній та українських, слід зазначити, що заходи останніх більшою мірою спрямовані на проблеми внутрішнього середовища: покращення умов праці, підвищення рівня здоров'я працівників (табл. 1).

Таблиця 1 – Напрямки соціальної діяльності українських компаній

Компанія	Напрямки КСВ
Оболонь	- захист прав людини; - проведення заходів для персоналу; - розвиток корпоративної культури й традицій
Roshen	- безпека та комфорт для дітей (побудова дитячих майданчиків, допомога медичним закладам); - допомога постраждалим у зоні АТО; - розвиток культури (реконструкція Київського драматичного театру)
Альфа-Банк	- розвиток культури (постійний партнер Міжнародного джазового фестивалю Alfa Jazz Fest); - безпека та комфорт для дітей; - проведення освітніх заходів з фінансової грамотності
Київстар	- дитяча безпека; - розвиток освіти; - підтримка здоров'я та здорового способу життя

Джерело: побудовано автором

Згідно з даними Державної служби статистики України, витрати підприємств на соціальну відповідальність за останні п'ять років зросли на 30%. У межах загальної суми таких витрат окремі складові мають доволі різні темпи зростання. Витрати на виконання наукових досліджень і розробок зросли майже на 50%, витрати на охорону навколишнього середовища – збільшились на 47%, витрати на благодійність – на 56%. Найвищі темпи зростання були в витратах на персонал – більш ніж вдвічі у порівнянні з 2016 р. [2].

Безумовно пандемія справила колосальний вплив на економічний стан більшості країн світу та суб'єктів підприємництва, які функціонували (рис. 1).

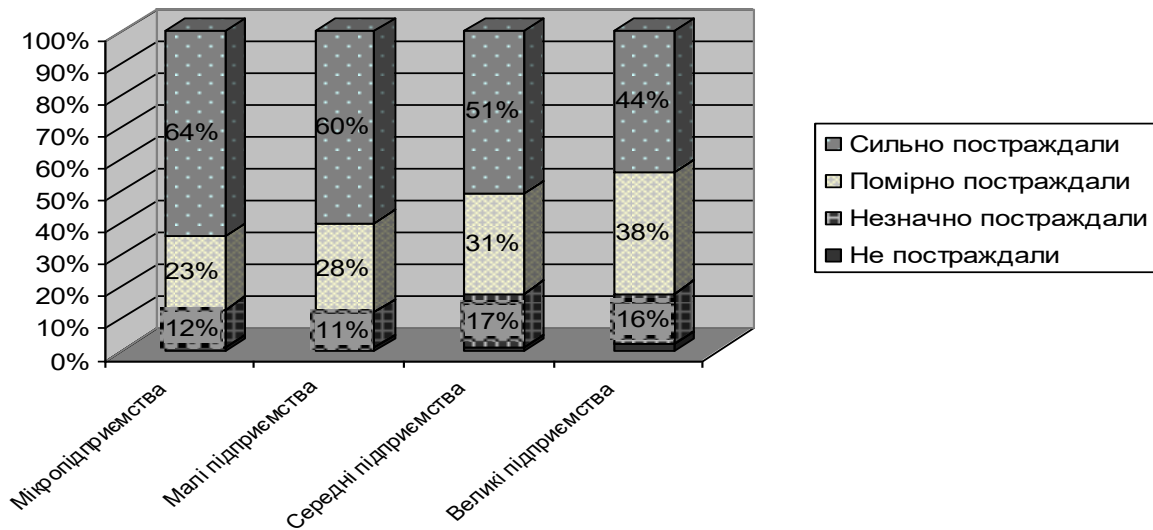

Рис. 1 – Вплив пандемії на підприємницьку сферу в залежності від масштабів бізнесу (джерело: побудовано автором)

Проблеми розвитку підприємництва в Україні всередині та поза меж їх кордонів, виявивши вузькі місця, як у низці специфічних сфер, до прикладу таких як проблеми національних систем охорони здоров'я, бюрократизованості та фактичної дисфункціональності окремих державних інститутів, так і проблематику, яка вже давно назріла серед приватного сектору.

Таким чином, аналіз розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні та світі показує, що ця концепція поступово розвивається і стає важливою складовою діяльності суб'єктів господарювання різних розмірів і видів економічної діяльності. Зокрема, зростання загальних видатків на соціальну відповідальність корпорації, зростання витрат на персонал, у тому числі на одного працівника, певне збільшення частки витрат на соціальну відповідальність у продажах.

Література:

1. Будько О. В. Облік соціальної відповідальної діяльності як інформаційна основа управління сталим розвитком підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 20. С. 33-38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2016_20_9.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Coronavirus: the economic impact – 10 July 2020. UNIDO. URL: <https://www.unido.org/stories/coronavirus-economic-impact-10-july-2020>.